

MAGDY BELLEGO-MALRIEU
GWENGAMP

BUEZ

SANTEZ GENOVEFA A VRABANT.

Var an ton ordinal.

Me ho suppli, compagneuz,
Da glévet cana eur vuez,
Da Genovefa e zeo gret,
Melezour d'an Itronezet.

A Vrabant e oa guinidic,
A lignez nobl ha pinvidic ;
Christenez mad e voa ive,
Guir zervicherez da Zoue.

Pa voa en e bugaleach,
Hi'a garrie an hermitach ;
En eur c'horn a jardin e zad,
Nemet eno n'em gav er vad.

He mam ouz e c'honsideri,
Eun deiz a c'houlennas outi :
Penos, va merc'hic hermites,
Ha ne deuet-hu qet d'ar pales?

Va mam, e cornic ho jardin
Me a meus eur boqet divin :
M'em eus eno eur melezour,
An outro sant Yan-Badezour.

Allas! va merc'hic, emezi,
C'houi n'en d'oc'h qet evit souffri ;
Ebars en dezert e zeus poan
Ne andurfec'h qet, a gredan.

Caeroc'h eguet foundilizen
E voa'r plac'h-mâ, a dra c'erten,
Quen a deuet da vit e follret
Da gass d'an noblanç da velet.

Eur Palatin, Sifroi hanvet,
He renomme en deus clévet,
Hac a zisquennas en Vrabant
Gant eun equipach excellent.

Ractal vel ma voe eruet,
E ty e zad en em rentet,
En em bresantas er pales,
Saludi'r Prinç hac ar Brinces.

Goude o beza saludet,
E mennad en deus goulennet,
M'en dije ar Brinces yaouanç
Qent eguet monet a Vrabant.

He zad dont da gonsideri
E voa avantagus ar barti,
A roas carg d'e mam neuze
Da c'hout hac hi a zemeje.

Va merc'h, prest en em breparet,
Eru zo eur Prinç d'ho quelet ;
Eur Palatin a voad huel,
Quender-gompez d'an Impaler.

Me ne meus nemet seitec vloas,
Ha dre ze oun re yaouanç c'hoas,
Ne doun c'hoas nemet eur buguel
Da vont e suit an Impaler.

Evel an eol pe ar c'hystal,
Ec'h antreas ebars er zal,
Ar Palatin zo estonet
O consideri e guenet.

Gant enor ha perseveranç
Ec'h eure dezan ar reveranç ;
He furnez hac he modesti
A voe meurbet d'e fantasi.

Mæs pa voe parlantet d'ezi
Var ar sujet d'e dimezi,
E chenchas a liou he bisach,
Ar Palatin en remercas.

Ne ouffe den consideri
Peguement a velanconi
A gonserve ar Palatin,
Gant aoun caout refus diouti.

Eur mis anter e zeo padet
Solenniteou an eured,
Ar zonnerien, ar bal, an danç,
Visitou bemdez gant noblanç.

Sifroi, c'houi oc'h eus eureujet
Ar gaëra deus ar merc'het,
Evit monet ganec'h d'ho ty :
Diouallit ne defe anui.

Birviquen anui ne devo,
Evit queit a ma vezin beo :
Ne qet evit cavet anui
He goulennan da zont d'am-zy.

Sifroi o veza breparet
Da vont da Treves gant e bried,
A voe gant e dad recevet
Gant cals a joa hac a respet.

Daou vlaves anter e zint bet
Heb bea gant netra tourmantet ;
Bras e voa ar fidelite
A voa etre'n daou bried-se.

Qen a deus Abderame,
Eun adversour bras d'ar Roue,
Da brometi a dra certain
Massacri an oll gristenien.

Biscoas distruch a zoudardet
Evit eur vech na voe guelet :
A dal Sodom a Bethsabe
Bete Tour e bad e arme.

Tri-uguent mil a zoudardet,
Ha daouzec mil a zragonet,
A voa gant Martel dirac Tour,
Ha c'hoas e c'houlenne sicour.

Scrifa a eure d'an noblanç
A Alamagn, a Spagn, a Franç,
Dont d'asista Charles Martel,
A voa general er brezel.

Sifroi, unan a re vrassa,
A varche ive da guenta,
Hac e voe dezan discrifet
Monet gant an Alamagnet.

Siffroi, al lizer pa velas,
Genovefa a confias,
E dieguez, e oll vadou
De gonfidant hanvet Golo.

Neuze, pa voe prest e arme,
E partias en han' Doue,
Hac e voe gant Martel recevet
Gant calz a joa hac a respet.

A drugarez an Eternel
E deut ar victor gant Martel ;
Abderame zo bet lazet
En Tour, hac e oll zoudardet.

Pa voe achu ar gombat-mâ,
Da velet e Genovefa
En deveus digasset Siffroi
E zijentil hanvet Lanfroi.

Itron, cetu amâ qêlou,
Lizeriou digant an Autrou ;
Er paqat e zeus eur present
A dal eur som bras a arc'hant.

Lavarat a ra d'an Itron
E za'n Autrou da Avignon
Ha da Narbon, vit quemeret
Roue bras ar Sarazinet.

Evel ma clevas qementse
E zê c'hoas e goas d'an arme,
E scrifas buan dre Lanfroi
Eul lizer goaldrist da Siffroi.

C'houi, Siffroi, a zo en arme,
En danger bras eus ho pue ;
Mæs ho Genovefa a zo
En qer bras danjer gant Golo.

Penevert ne meus qet a c'houant
Prononçi comzou insolant,
Me lavarfe ar proposiou
A glêo an Itron gant Golo.

Golo a voa eun intendant
A voa bemde communamant
En compagnunez an Itron,
En despet d'he ompinion.

Tol eves, papillon bian,
Rac na ves losquet gant an tân,
An tân eus an impurete,
A so es calon nôs ha de.

Ma sonjfes en devotion
Hac en modesti an Itron,
Ne laqafes qet da speret
Da garout nep na skaro qet.

Pa vel ervat ar mechant-mân
N'el qet deceo ar Brincès-man,

Ar soupçon en deveus sonjet
Laqat en calon e fried.

Amâ eo guelet an impi
O commanç c'hoari e drajedi :
Embêr e velfot, christenien,
E oll draitourach pen-da-ben.

Eur c'heguiner a voa en ty
A bell a voa o servichi ;
A voa caret gant an Itron,
Abalamour m'oa den guirion.

Réi a enre an Intendant
D'ar c'heguiner commandamant
Mont d'e c'hampr, pa vije cousqet,
Hac e laqat o c'hemeret.

Caêr o d'oa'n daou innoçant-se
Qemer an douar hac an êc
Da zonet eno da destou
Eus a dreitourezou Golo.

Allas ! allas ! ouz ar gibet
Mervel, paour qez, a vezo red :
Ni a rai pinijen hon daou
Eus a dreitourezou Golo.

Quemeret voe ar c'heguiner,
Hac en laqat prisonner.
Genovefa a voe laqet
Ebars an eur gambr alc'hueset ;
Eno e combate oute,
Abalamour d'ar chastete.

Scriva ra Golo lizerou,
Da cass messajer d'an Autrou
Da lavarfe voa decevet
Gant ar c'heguiner e bried.

Scrifa a eure an Autrou
Da laqat Drogan d'ar maro,
Laqat Genovefa ive
Er prison, quent ma êruje.

Pa voe bet pemp mis er prison,
Neuze vouilloudas an Itron :
Hep sicour, na goulou, na tan,
Hi a c'hanas he mab bian.

Incontinent ma voe ganet,
E gristenien e deveus gret,
Gant aon na varvje diganti,
Hac en he hanvas BENONI.

Sevel eure Golo ar brud
Communamant etonez an dud
Penos Siffroi a voa beuzet
O songeal cavet e bried.

Cass a eure e vagueraz
Da c'houlèn digant ar Brinces

Ma carje dont d'e eureuji,
E roje liberte dezi.

Ar Zantez a voe qelennet
Gant ar Rouanez eus ar bed :
Ebars er gampr pa antreas,
Eur façad dezan a roas.
Ennes eo ta al lealdet
A poa da Siffroi prometet !

Ma vives fidel, emezi,
Pa voas laqet da vestr em zi,
Te a vije recompanset
Pa vije êru va fried.

Eruout a ra lizerou
E tistro d'ar guêr an Autrou :
Pa glêo Golo e teu ar C'homt,
E za da Strasbourg d'e rencontr.

Mont a ra da dy ar sorcerez
Hac a voa c'hoar d'e vagueraz,
Ha réi dezi aour hac arc'hant
Qement ha ma vije contant.

M'em eus eur melezour ardent,
Eme ar sorcerez mechant,
Hac a rai da Siffroi guelet
Ar pez n'en deo qet c'hoarvezet.

Pa voe sur demeus e affer,
E yas joas ebars en kær ;
Ma voe gant ar C'homt recevet
Gant calz a joa hac a respet.

Neuse en tennas a gostez
Da c'hout outan ar virionez
Var ar sujet eus e bried,
A rent e galon contristet.

Golo a lavaraz dezan :
Ne donetit qet, emezan,
Demeus e infidelite,
A zo prejudiç d'ho pue.

Ouspèn, eme an den mechant,
Me anavez eur vreg vaillant,
A zisquezo en ho presanç
Qement zo grêt en hoc'h apsanç.

Siffroi neuze ouz e glêvet,
A zo contantel e speret,
Evel darn eus ar gristenien
O tont da gredi sorcerien.

Monet a rejont assambles
O daou da dy ar sorcerez,
En eun toul dindan an douar,
Elec'h ne voa nac eol na loar.

Ar sorcerez a allumas
Diou c'houlouen guêr a goar glas,

Leiz eur bezel demeus a zour,
Laqat en nan eur melezour,
E ra dezant teir guech gueleit
Ar c'heguiner gant e bried.

Neuze ec'h ordren da Golo
Da vont d'e laqat d'ar maro,
Ili hac he mabic Benoni ;
Ro dè ar maro a guiri.

Golo sur demeus e affer,
A zistroas joaus d'ar guèr,
A lavaras d'e vagueres ;
Grèt ar vech-mâ eus ar Brincez.

Roet e setañ gant e fried,
Evit ma vezo distrujet :
Hi hac he mabic Benoni
A varvo sur em fantazi.

Eur plac'h yaouanc a voa en ty,
Eur verc'h dezi o servichi,
Touchet euz a compassion,
A yas da gavet an ltron.

Allas ! emezi, va mestrez,
Grèt ar vech-mâ eus ho puez !
Deut é ar setañ gant Golo
Evit ho laqat d'ar maro.

Lavarit d'in, ma mignonez.
Petra'vo grèd d'am buguel quèz ?
Allas ! va mestrez, emezi,
Mervel a raï, qercouls ha c'houi.

Va mignonez, mar am c'heret,
Grit eur blijadur em requet :
Digassit din liou ha paper,
Evit ma scrifin eur lizer,
Evit ma scrifin eur billet
Da laret adieu d'am pried.

Pa vezo Golo o coannia,
C'houi ello donet da vitâ,
Hac e deuler em c'habinet :
Eur c'houlz benac e vo cavet.

Adieu, emezi, ma fried,
Me ya d'ar maro en ho requet :
Biscoas ne meus grèt resistañ
Da souffri d'oc'h obeissañ.

Rêi a eure an Intendant
Da zaou vevel commandant
En eur c'hoat monet d'o laza,
Ila da zigas o zéod dezâ ;
Sevel a eure quent an de,
Ila cass gantan an daou den-ze.

Pa voent eruet er prison,
E voe divisquet an ltron,
E rojet dezi var e zro
Eur gos ventellic d'e golo.

Pa voant éru ebars er plaç,
Unan a denn e gontel noas
Evit laza e Benoni
Voa entre e divrec'h ganti.

Ne doa lavaret guir ebet ;
Neuze e comañças prezég ;
E za d'an daoulin diraze
D'o zupplia, en hano Doue,
He laza quent e buguel,
Ne renqje qet diou vech mervel.

An daou servicher gant truez
A lézas gante o buez ;
Ha goude o zrugarecât,
Ec'h antreas don en eur c'hoad.

En eur rivier pa dremenas,
Diamant Siffroi e daulas
Da redec gant an dour coulant,
Pa voa caus demeus e zourmant.

Evit, emezi, n'am bo qet
En hep féçon poan o velet
Ar merq-se eus hon union
Epad hor separation.

An diou nòs quenta ez eo bet
Dindan eun derven o cousqet,
Hep souffri na poan nac annui,
Nemet damant d'e Benoni.

Eun druez a voa e c'hlevet,
Pa en em gavas dilézet.
Allas ! emezi, va buguel,
Er vech-mâ e ranqui mervel !

Guerc'hez Vari, petra a rin ?
Ne zeus mui a lez em peultrin !
Ne denn gantan nemet ar goad !
Ne gav mui eur strill a lez mad !

O va Doue oll-buissant !
Ho pet soign eus an innoçant :
Roit dezàn ar mân da zébri,
Vel ma roit d'ar malvrini.

Neuze e tisqen ar Verc'hez
Er c'hoad da gavet ar Zantez,
Da zigass dezi eun heizez,
A voe d'ar buguel magueres.

Quemerit ho mabic christen,
Ha deut da guichen ar feunteun ;
Cetu aze d'éc'h eun heizez,
A vo d'ho puguel magueres.

Ar bleizi, al loened mechant
A voe dezi obeissant :
Bemdez e teuent d'e enori,
Ha da renta bizit dezi.

Er c'hoad e voa eur porc'hel güez
A deue d'e guelet bemdez,
Da durial an douar dezi,
Da gavet qeler da zébri.

Pa voe an daou vloas tremenet
Eun Æl a so deut d'e guelet,
Hac a ro dei eur groas arc'hant,
Hac eur grucifi olifant.

Courach, va merc'h, na scuizit qet,
Eun deiz e viot delivret :
Preparet eo ar gurunen
A yélo eun deiz var ho penn.

Pa voe ar pemp bloas tremenet,
Da oüela eo en em laqet ;
Var e daoulin dirac ar groas,
Evelen outi e gomzas :

Penos, emezi, va Doue !
Hac er c'his-mân e chomin-me ?
Ha ne dé qet avoalc'h pemp bloas
Da veza bet er poaniou bras ?

P'am be tãnet hoc'h ilisou,
Ha renverset hoc'h auteriu,
Em bije ho coler appezet
Gant an daélou a meus scuillet.

Petra, va Doue, a meus grèt
Da veza crenn abandónet ?
Dija e meus ancounac'het
An usach am boa da brezec ;
Mæs muia tra a gresq va foan
E zeo va buguelic bian.

Ar grucifi, dre viracl bras,
Evelen outi a gomzas :
Ha me, va merc'h, petra'meus grèt
Da veza ouz eur groas slaguet ?

Guir eo ho mab a gresq ho poan ;
Va hini n'en dé qet bian,
Guelet va Mam, Yan, Madalen,
Rannet o c'halon em c'hichen.

Cetu ar Zantez consolet
Gant ar voez a Zalver ar bed ;
Ne c'houlen mui nemet poaniou
Hac ar c'hruella tournanchou.

Pa voa eun devez an Autrou
O sellet eus e baperou,
Ec'h éruas gant ar billet
E devoa scrifet e bried.

Na ouffe den consideri
E c'hlaç'har, e velanconi :
Tost e voe d'e galon ranna,
Pa lennas an tam paper-mâ.

Siffroi n'en deus mui a repos ;
Na ell cousquet na deiz na nòs,
Gant eur voez a lavar dezà :
Te zo eun den ar c'hruella ;
Te c'heus lazet da vab ena,
Ha Drogan, ha Genovefa.

En em laqat a ras express
Da vont d'ar chasse eun devez
Ha ma rencontras eun heizez
En rentas en coad ar Gomtez.

Er c'havern eo en em dec'het,
A dreg qeign ar Zantes cuzet ;
Siffroi a voe estonet bras,
Form eur femelen pa velas.

Pa velas form eur femelen,
Hac eun heizez en e c'hichen,
Eur voez a lavaras dezàn :
Siffroi, Genovefa houmàn.

Perac oc'h aze er guis-se,
Er form-ze gand e loened goue ?

Me zo eur vreg eus a Vrabant,
A zo seiz vloas zo en tourmant ;
A zo seiz vloas on retiret,
Gant aon rac coler va fried.

Greg a Vrabant, din leveret,
Ac'hanoc'h-hu pe hano a ret ?
Genovefa e voant hanvet,
Eur Palatin voa va fried.

Cri vije'r galon na vouelje,
Tost d'ar c'havern nep a vije,
Guelet ar Prinç hag ar Brinces
A semplet o daou assambles.

Ha pa voent o daou dissemplet,
Ar Prinç goulen eus e bried :
Paléc'h e mán ar c'hrouadur
En deus eun tad qen dinatur ?

Siffroi beo é dre c'hraç Doue :
Cetu e vagueres aze...
Incontinent pa zistroas,
En e c'hichen en eur c'havas,

Hac eun dornad qeler gantá
Da rei d'e vam evit leina.

Ordren a ra d'e bevellou
Mont d'ar guèr da vit habijou,
Hac eur c'haros equipet mat,
Evit donet prest d'o c'herc'hat.

Bevet o devez assambles
Eur bloa gant calz a zantelez.
Genovefa a zecedas,
Ar Prinç ha e vab a chomas.

Genovefa, ni o suppli
Da gavet sonj ac'hanomp-ni ;
Troit divarnomp an teir goalen :
Brezel, qernez, hac ar vocen.

Ma ejont o daou assambles
Da dremen ar rest o buez
Er plaç ma voe Genovefa,
D'ober pinijen ar vrassa.

AN ÆL HAC AR BUGUEL

Var ton : *Me meus choaset eu vestres eus escopti Treguer.*

Eun de, eur rosen sauvach
En dour e n'eum zelle ;
Ebars er fonç e imach
Souplamant a grene.
Var bord an dour, eur buguel
A jomme sebezet
Ø velet an en huel
Øre ar voas skeudennet.

« O me a gar ar vue !
Eme ar buguel coant ;
» An douar am galf ive
» D'he fest rejouissant.
» Peger douç é en draouyen,
» Avel fresq ar mintin !
» Peger flour é ar spoçn !
» Fleurisset é an thym. »

Neuze ar rosen sauvach
D'an avel, en repos,
A gonte, en e langach,
E nijaduriou nos.

Gant joa vras e receive
Bep mintin ar glisen,
Rayon an eol da greis-de,
D'an abardaë brisen.

« Pa velan an al'hueder,
Eme an innoçant,
» O nijal ebars en èr
» Var zu an Orient,
» Ne garfen ket eveltan,
» Passcal ker lijer,
» Re douç é ar vue man,
» Vit beva tremener. »

Eun deillen sec'h, o kuea
Deus eur brank anter glas,
A lakas pront da rida
An dour sclèr eus ar voas.

Ar rosen a lavare
En enni e unau :
« Ne garfen ket evelse,
» Distaga ker buan. »

« Paour kes fleur, eme eun Æl,
» Prest da vont d'an envou,
» Ar vue man zo henvel
» Eus eur mor a zelou. »
Assambles gant ar rosen,
E kemer ar buguel ;
En eur zevel en noabren
E can a voes huel :

« Evurus ar fleuriou tener
» Tennet, dre garante,
» Eus a zindan an domder
» A rog anter an de.
» Ar zé ven a deu buan
» Da fankat er vue ;
» Evurus ar buguel bihan
» Zo galvet gant Doue. »

P. DERRIEN.

(Propriété.)